

Ohjelmointia Maplella

- Maplessa on useita valmiita *rakenteisia tietotyyppjä*, esimerkiksi taulukko, lista ja joukko
- Maplesta löytyvät myös tavalliset ohjausrakenteet, kuten if, for ja while
- Maplessa työarkilla komennot jaetaan *suoritusryhmiin (execution group)*: Kun suoritusryhmän sisällä painetaan Enter-nappulaa, ryhmän komennot suoritetaan
- Suoritusryhmän sisällä seuraavalle riville siirrytään painamalla *shift+enter*

Rakenteiset tietotyypit

- *Jono (sequence)* muodostetaan luettelemalla peräkkäin lausekkeita pilkulla erotettuna, esimerkiksi `jono := Int(x, x=0..1), 2, Maple, diff(x^2, x);`
- Jonoja voidaan muodostaa myös komennolla `seq`, esimerkiksi 10 ensimmäistä alkulukua saadaan komennolla `seq(ithprime(i), i=1..10)`, jonka tulos on jono `2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29`
- Lisäksi Maplessa on jono-operaattori `$`, joka toistaa tiettyä lauseketta useita kertoja, esimerkiksi `x$4` tuottaa jonon `x, x, x, x`
- Jonon indeksia n vastaavaan alkioon voidaan viitata hakasulkujen avulla, esimerkiksi `jono := seq(ithprime(i), i=1..10); jono[4];` antaa tuloksena luvun 7
- *Joukko* määritellään Maplessa antamalla jono alkioita kaarisulkujen `{ ja }` sisällä, esimerkiksi `joukko := {1, 2, 3, 4, 5}`
- Joukossa kukin alkio esiintyy vain kerran, siis esimerkiksi joukot `J1 := {1, 2, 3, 4}` ja `J2 := {1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4}` ovat samoja
- Joukon alkioita ei ole järjestetty, joukosta voidaan kuitenkin poimia alkioita hakasulkujen avulla, esim `J1[3]` antaa tuloksena luvun 3,
- Alkioiden lukumäärä saadaan komennolla `nops`, esimerkiksi `nops(J1)` on 4. Joukon määrittelevä jono saadaan komennolla `op`, esimerkiksi `op(J1)` tuottaa jonon `1, 2, 3, 4`
- Joukko-operaatioita Maplesta löytyy `union`, `minus` ja `intersect`, esimerkiksi `A := {3, 2, 1}, B := {3, 4, 5}`

- `A union B`; tulos $\{1, 2, 3, 4, 5\}$
- `A minus B`; tulos $\{1, 2\}$
- `A intersect B`; tulos $\{3\}$
- *Lista* määritellään Maplessa antamalla jono alkioita hakasulkujen [ja] sisällä, esimerkiksi `lista := [ 2, 1, 5, 3, 4 ]`
- Listassa sama alkio voi esiintyä useamman kerran
- Alkioiden järjestys säilyy listassa, listasta poimiminen tapahtuu hakasulkujen avulla, esimerkiksi komennon `lista[ 3 ]` tulos on 5
- Listasta voidaan poimia tiettyä indeksiväliä vastaavat alkiot, esimerkiksi `lista[ 2.. 4 ]` palauttaa listan 2,3 ja 4 alkion, siis listan $[1, 5, 3]$
- Listoilla toimivat komennot `op` ja `nops` samalla tavoin kuin joukoilla

Maple-aliohjelmat

- Nykyaikaisten ohjelmointikielien tapaan myös Maplessa voi kirjoittaa aliohjelmiä (procedure), uusia komentoja
- Aliohjelma kirjoitetaan *yhden* suoritusryhmän sisään
- Maple-aliohjelma aloitetaan sanalla `proc`

```
proc (argumentit)
  local L;
  global G;
  options O;
  description D;

  komennot
end;
```

- Huomaa, että Maple ei automaattisesti sisennä komentoja
- **Esimerkki** Maple-aliohjelmasta

```
f:=proc (x,y)
  x^2+y^2;
end;
```

Aliohjelmalle annetaan nimeksi `f` sijoituslausekkeella `:=`, ohjelmalla on kaksi argumenttia `x` ja `y`, ja se laskee funktion $f(x, y) = x^2 + y^2$ arvon.

- Aliohjelmaa kutsutaan kuten aiemminkin funktioiden yhteydessä, esimerkiksi $f(1, 2) = 5$ ja $f(t, \sin(r)) = t^2 + \sin(r)^2$
- Jos aliohjelman runko koostuu useasta lausekkeesta, palautetaan aliohjelman arvon viimeisen lausekkeen arvon, palautettava arvo voidaan määritellä myös RETURN-komennon avulla
- **Esimerkki:** Aliohjelma

```
f:=proc (x,y)
  x^2+y^2;
  sin(x)+cos(y);
end;
```

laskee funktion $f(x, y) = \sin(x) + \cos(y)$ arvon, kun taas aliohjelma

```
f:=proc (x,y)
  RETURN(x^2+y^2);
  sin(x)+cos(y);
end;
```

palauttaa funktion $f(x, y) = x^2 + y^2$ arvon

Maplen ohjausrakenteet

if-lause

Yleinen lauseke	Esimerkki
<pre>if expression then statements elif expression then statements else statements fi;</pre>	<pre>if a < 0 then -1 elif a=0 then 0 else 1; end</pre>

Saman voi kirjoittaa myös yhdelle riville: `if a<0 then -1; elif a=0 then 0; else 1; fi;`

while-lause

Yleinen lauseke	Esimerkki
<pre>while expression do statements od;</pre>	<pre>while x > 1 do x:=x/2; od;</pre>

Yhdelle riville kirjoitettuna: `while x > 1 do; x:=x/2; od;`
for-lause

Yleinen lauseke
<pre>FOR name from expr by expr to expr do   statements od;</pre>
Esimerkki
<pre>for i from 1 to 10 do   i^2; od;</pre>